

Deeltijd-WW in beeld

Katja Chkalova

Als antwoord op de economische crisis in 2008 heeft het kabinet een pakket aan maatregelen geïntroduceerd. Deeltijd-WW is een van deze maatregelen. Vanaf de start van de regeling in april 2009 tot en met april 2010 hebben 69 duizend werknemers een deeltijd-WW-uitkering ontvangen. Hoe heeft het aantal deeltijd-WW-uitkeringen zich ontwikkeld? Welke kenmerken hebben de deeltijd-WW'ers en in welke branche werken ze? Hoe is de verdeling van de deeltijd-WW-uitkeringen over de regio's? En wat betekent dit financieel?

1. Inleiding

Als reactie op de financiële crisis heeft het kabinet begin 2009 een pakket aan maatregelen geïntroduceerd. Een van de maatregelen gericht op de gevolgen van de crisis op de arbeidsmarkt was de deeltijd-WW. De deeltijd-WW is in het leven geroepen om in tijd van crisis vakkrachten te behouden. Deze werknemers blijven dan werkzaam bij het bedrijf, maar komen voor een gedeelte van de contractuele werkuren in de WW. Zodra het aantal orders en de productie weer aantrekt, kunnen deze werknemers bij dezelfde werkgever weer fulltime aan de slag. Volgens het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is deze maatregel gericht op een aantal facetten binnen de arbeidsmarkt. Aan de ene kant wordt met deze maatregel getracht om onnodige ontslagen in crisistijd te voorkomen en anderzijds worden bedrijven geholpen hun vakpersoneel te behouden. Het gaat hierbij om 'een verwachte niet-kortstondige en substantiële vermindering van bedrijfsactiviteiten (...) Kortstondige verminderingen en fluctuaties in bedrijfsactiviteit zijn onderdeel van het normale ondernemersrisico (ook in deze tijden van financiële en economische crises) en deeltijd-WW beoogt niet deze te accommoderen' (SZW, 2009).

2. Spelregels

De regeling ging in april 2009 in. Het aantal aanvragen overtrof alle verwachtingen en het maximaal beschikbare bedrag voor de deeltijd-WW was drie maanden later, in juni 2009, al op. Met het 'Besluit wederopenstelling deeltijd-WW' is de regeling verlengd, waarbij de toenmalig verantwoordelijke minister, Donner, de aanvraagregels aanscherpte. Deze aanscherping betrof vooral de toelatingseisen waarbij meer controle-instrumenten zijn geïntroduceerd. Het aantal verlengingen en de duur van de deeltijd-WW is ook gewijzigd naar meer maar kortere perioden: vier keer 13 weken in plaats van twee keer 26 weken. Het aandeel van het personeel dat voor deeltijd-WW in aanmerking komt, is ook bepalend geworden voor de maximale duur van de regeling. Bedrijven met minder dan 30 procent werknemers in de deeltijd-WW kunnen langer van deze

maatregel gebruik maken dan bedrijven waar het aandeel werknemers in de deeltijd-WW tussen 30 en 60 procent ligt, namelijk respectievelijk 65 weken en 52 weken. Voor de bedrijven met een aandeel werknemers in deeltijd-WW boven 60 procent ligt de maximale gebruikstermijn nog lager, namelijk op 39 weken.

In eerste instantie zou deze regeling tot 1 april 2010 geldig zijn. Inmiddels is er weer een verlenging aangekondigd waarbij de toegang tot de regeling voor nieuwe aanvragen tot 1 april 2011 open blijft. De nieuwe aanvragen betreffen alleen bedrijven die nog geen aanspraak hebben gemaakt op de deeltijd-WW of bijzondere werktijdverkorting¹⁾.

Er kan tot 1 juli 2011 gebruik worden gemaakt van de deeltijd-WW. Sommige bedrijven moeten echter eerder met de regeling stoppen. Omdat de maatregel slechts voor een beperkte periode te gebruiken is, hangt de duur van het gebruik van de regeling af van het moment van aanvang. Daarnaast hangt de duur af van het aandeel van het personeel dat onder de regeling wordt gebracht.

3. Gevolgen voor werknemers

De werknemers die gebruik maken van de deeltijd-WW verbruiken hiervoor opgebouwde WW-rechten. Daarnaast bouwen deze werknemers tijdens de deeltijd-WW periode geen nieuwe WW-rechten op over de niet gewerkte uren. Over de wel gewerkte uren bouwen ze wel nieuwe WW-rechten op. Het deels verbruiken van opgebouwde WW-rechten kan consequenties hebben voor werknemers die alsnog hun baan kwijtraken. Indien een werknemer ontslagen wordt terwijl hij of zij onder de deeltijd-WW-regeling

Voorbeeld consequenties van de deeltijd-WW voor werknemers

Een werknemer heeft twaalf maanden WW-rechten opgebouwd. Op het moment dat hij in de deeltijd-WW komt, worden deze opgebouwde, 'oude' rechten aangesproken. Tijdens de deeltijd-WW worden ook 'nieuwe' rechten opgebouwd over de uren die men werkt. De oude rechten hebben in dit voorbeeld betrekking op een fulltime aanstelling. De nieuwe rechten worden opgebouwd over de gewerkte uren en hebben dus betrekking op een parttime aanstelling. In het geval dat deze werknemer twaalf maanden gebruik maakt van de deeltijd-WW heeft hij in die periode zijn oude rechten op twaalf maanden WW opge maakt. In het geval dat deze werknemer na de afloop van de deeltijd-WW gewoon weer voltijd aan de slag blijft is er voor deze werknemer weinig veranderd. In het geval dat hij slechts parttime aan de slag kan blijven, betekent dat hij geen rechten meer heeft op aanvullende WW om het verlies in inkomen op te vangen. In het geval dat deze persoon zijn baan verliest, heeft hij ondertussen rechten opgebouwd voor WW die betrekking heeft op een parttime aanstelling.

valt, dient de werkgever een boete aan het UWV te betalen die gelijk staat aan het ontvangen bedrag voor deeltijd-WW voor die werknemer. Er zijn echter geen beschermingsmechanismen ingebouwd nadat men van de regeling gebruik heeft gemaakt. Werknemers kunnen alsnog worden ontslagen zonder dat er represailles voor de werkgever tegenover staan. Bovendien geldt dat na het ontslag de betreffende werknemer in beperktere mate aanspraak kan maken op de WW dan het geval zou zijn als men eerst niet binnen de deeltijd-WW-regeling viel (zie kader).

Terwijl deeltijd-WW een zeer populair middel is gebleken onder werkgevers, is het nog de vraag of het voor de werknemers net zo gunstig zal uitpakken. Naast het nadeel voor de werknemer van het kwijtraken van de reeds opgebouwde WW-rechten, speelt ook inkomensverlies een rol. Voor de uren in de deeltijd-WW krijgt een werknemer immers slechts 70 procent van zijn laatstverdiende loon in plaats van een volledig salaris. Het voordeel voor de werknemers is natuurlijk dat ze niet worden ontslagen en dat de deeltijd-WW-periode gebruikt kan worden voor omscholing.

4. Werkloosheidsuitkeringen en deeltijd-WW

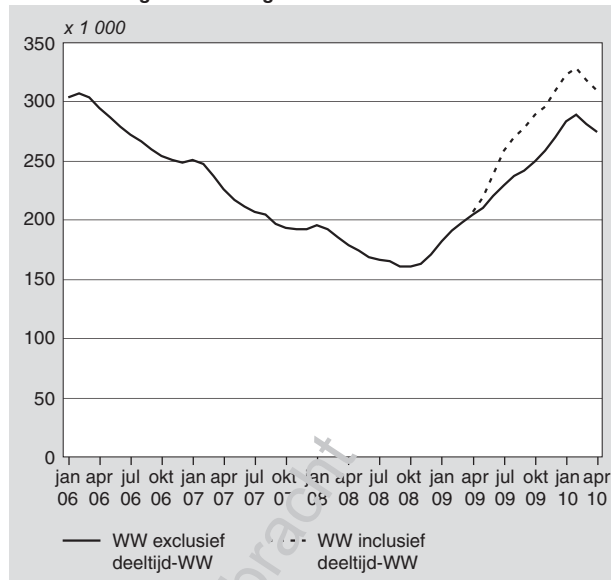
Het aantal werkloosheidsuitkeringen begon te stijgen in november 2008. In januari 2009 vond de grootste stijging plaats tot dan toe: er kwamen 12 duizend uitkeringen bij. In maart 2009 kondigde het kabinet de crisismaatregelen aan, waaronder de deeltijd-WW. Na deze aankondiging bleek de toename van het aantal WW-uitkeringen minder sterk te groeien dan verwacht (UWV 2010). Het is aannemelijk dat de deeltijd-WW een deel van de ontslagen in die periode heeft voorkomen. Niettemin, zette de stijging in het aantal WW-uitkeringen door in 2009 en 2010. De grootste toename tot nu toe was in januari 2010, toen steeg het aantal uitkeringen met 13 duizend. In maart 2010 vond een ontslag plaats, want in maart en april 2010 daalde het aantal WW-uitkeringen met ongeveer 7 duizend per maand.

De deeltijd-WW was al snel populair onder werkgevers. Binnen drie maanden, in juni 2009, was het budget voor de regeling al op. Er volgde een verlenging met aangescherpte toegangsregels (zie paragraaf 2). De grootste instroomgolf kwam in juni en juli 2009 waarin ruim 70 duizend deeltijd-WW-uitkeringen per maand werden toegekend. Vervolgens daalde het aantal toekenningen tot rond 5 duizend per maand. Begin 2010 lag de instroom rond 3 duizend uitkeringen.

Staat 1
Deeltijd-WW'ers naar geslacht, herkomst en leeftijd, april 2009–april 2010

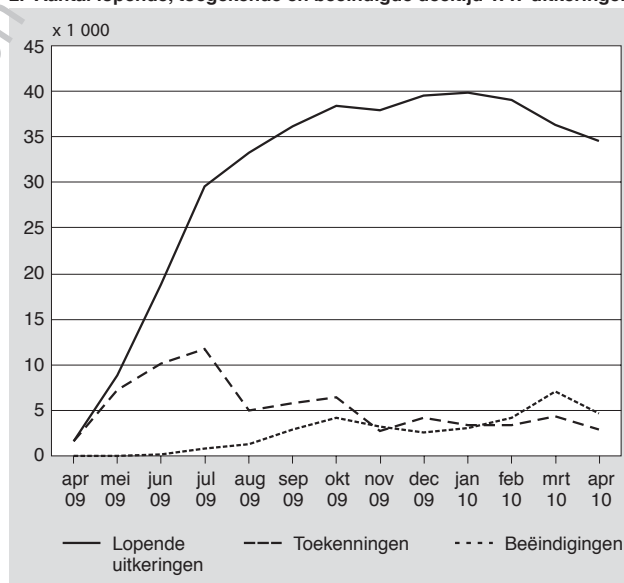
	15 tot 31 jaar	31 tot 46 jaar	46 tot 56 jaar	56 tot 65 jaar	Totaal
Totaal	11 960	30 160	19 060	7 990	69 170
<i>Man</i>					
Autochtoon	8 380	19 930	13 970	6 090	48 380
Niet-westers allochtoon	840	2 710	1 240	280	5 060
Westers allochtoon	610	1 960	1 390	730	4 690
<i>Vrouw</i>					
Autochtoon	1 780	4 670	2 070	760	9 280
Niet-westers allochtoon	150	320	110	20	600
Westers allochtoon	210	570	280	110	1 160

1. Ontwikkeling WW-uitkeringen

Tot en met april 2010 hebben 69 duizend werknemers een deeltijd-WW-uitkering ontvangen. De meeste ontvangers van de uitkering zijn mannen. Vrouwelijke werknemers zijn opvallend weinig voor de deeltijd-WW aangemeld. Slechts 16 procent van de totale populatie deeltijd-WW gebruikers was vrouw. Verder bestond de groep werknemers met deeltijd-WW voor 43 procent uit 31- tot 45-jarigen en voor 28 procent uit 46- tot 55-jarigen. Werknemers jonger dan 31 of ouder dan 55 jaar zijn minder vertegenwoordigd in deze

2. Aantal lopende, toegekende en beëindigde deeltijd-WW-uitkeringen

valt, dient de werkgever een boete aan het UWV te betalen die gelijk staat aan het ontvangen bedrag voor deeltijd-WW voor die werknemer. Wanneer na beëindiging van de deeltijd-WW de betrokken werknemer binnen de periode van een derde van zijn of haar totale duur van de deeltijd-WW, met een minimum van 13 weken, wordt ontslagen, is de werkgever een boete verschuldigd. Er zijn echter geen verdere beschermingsmechanismen ingebouwd na deze periode. Werknemers kunnen dan alsnog worden ontslagen zonder dat er represailles voor de werkgever tegenover staan. Bovendien geldt dat na het ontslag de betreffende werknemer in beperkte mate aanspraak kan maken op de WW dan het geval zou zijn als men eerst niet binnen de deeltijd-WW-regeling viel (zie kader).

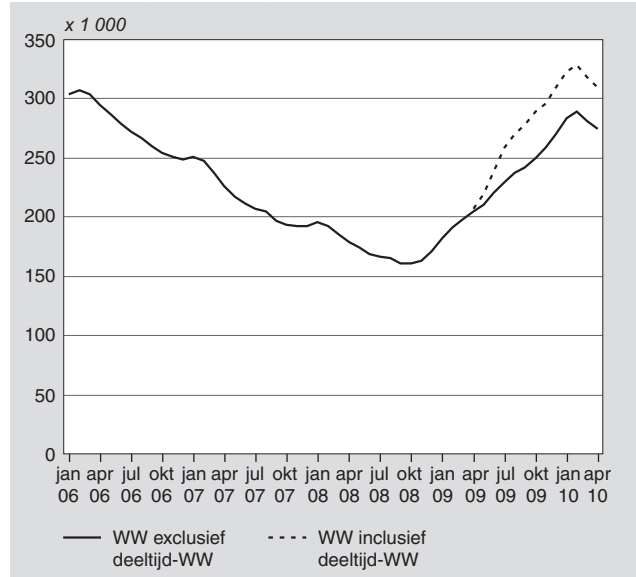
Terwijl deeltijd-WW een zeer populair middel is gebleken onder werkgevers, is het nog de vraag of het voor de werknemers net zo gunstig zal uitpakken. Naast het nadeel voor de werknemer van het kwijtraken van de reeds opgebouwde WW-rechten, speelt ook inkomensverlies een rol. Voor de uren in de deeltijd-WW krijgt een werknemer immers slechts 70 procent van zijn laatstverdiende loon in plaats van een volledig salaris. Werkgevers hebben de mogelijkheid om dit loon aan te vullen tot 100 procent. Het voordeel voor de werknemers is natuurlijk dat ze niet worden ontslagen en dat de deeltijd-WW-periode gebruikt kan worden voor omscholing.

4. Werkloosheidsuitkeringen en deeltijd-WW

Het aantal werkloosheidsuitkeringen begon te stijgen in november 2008. In januari 2009 vond de grootste stijging plaats tot dan toe: er kwamen 12 duizend uitkeringen bij. In maart 2009 kondigde het kabinet de crisismaatregelen aan, waaronder de deeltijd-WW. Na deze aankondiging bleek de toename van het aantal WW-uitkeringen minder sterk te groeien dan verwacht (UWV 2010). Het is aannemelijk dat de deeltijd-WW een deel van de ontslagen in die periode heeft voorkomen. Niettemin, zette de stijging in het aantal WW-uitkeringen door in 2009 en 2010. De grootste toename tot nu toe was in januari 2010, toen steeg het aantal uitkeringen met 13 duizend. In maart 2010 vond een omslag plaats, want in maart en april 2010 daalde het aantal WW-uitkeringen met ongeveer 7 duizend per maand.

De deeltijd-WW was al snel populair onder werkgevers. Binnen drie maanden, in juni 2009, was het budget voor de regeling al op. Er volgde een verlenging met aangescherpte toegangsregels (zie paragraaf 2). De grootste instroomgolf kwam in juni

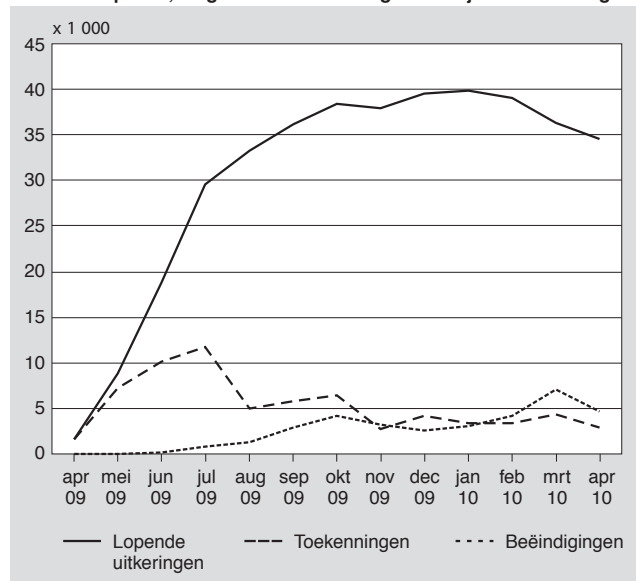
1. Ontwikkeling WW-uitkeringen

en juli 2009 waarin ruim 10 duizend deeltijd-WW-uitkeringen per maand werden toegekend. Vervolgens daalde het aantal toekenningen tot rond 5 duizend per maand. Begin 2010 lag de instroom rond 3 duizend uitkeringen.

Tot en met april 2010 hebben 69 duizend werknemers een deeltijd-WW-uitkering ontvangen. De meeste ontvangers van de uitkering zijn mannen. Vrouwelijke werknemers zijn opvallend weinig voor de deeltijd-WW aangemeld. Slechts 16 procent van de totale populatie deeltijd-WW gebruikers

2. Aantal lopende, toegekende en beëindigde deeltijd-WW-uitkeringen

Staat 1
Deeltijd-WW'ers naar geslacht, herkomst en leeftijd, april 2009–april 2010

	15 tot 31 jaar	31 tot 46 jaar	46 tot 56 jaar	56 tot 65 jaar	Totaal
Totaal	11 960	30 160	19 060	7 990	69 170
<i>Man</i>					
Autochtoon	8 380	19 930	13 970	6 090	48 380
Niet-westers allochtoon	840	2 710	1 240	280	5 060
Westers allochtoon	610	1 960	1 390	730	4 690
<i>Vrouw</i>					
Autochtoon	1 780	4 670	2 070	760	9 280
Niet-westers allochtoon	150	320	110	20	600
Westers allochtoon	210	570	280	110	1 160

Staat 2
Deeltijd-WW'ers naar leeftijd, geslacht, herkomst en branche, april 2009–april 2010

	Metaalbranche	Groot- en detailhandel	Zakelijke dienstverlening	Overig	Totaal
Totaal	30 070	8 390	8 410	22 300	69 170
<i>Leeftijd</i>					
15 tot 31	3 870	1 490	1 870	4 730	11 960
31 tot 46	13 160	3 980	4 220	8 800	30 160
46 tot 56	9 300	1 990	1 670	6 100	19 060
56 tot 65	3 730	920	660	2 680	7 990
<i>Geslacht</i>					
Man	27 660	5 270	5 790	19 400	58 130
Vrouw	2 400	3 110	2 620	2 900	11 030
<i>Herkomst</i>					
Autochtoon	23 930	7 290	7 280	19 160	57 660
Niet-westers allochtoon	3 330	360	420	1 540	5 660
Westers allochtoon	2 800	740	720	1 600	5 850

regeling, respectievelijk 17 en 12 procent. Het merendeel van de deeltijd-WW'ers is autochtoon. Niet-westerse allochtonen en westerse allochtonen vormen samen slechts 17 procent. Bij de vrouwen met deeltijd-WW gaat het om veel meer westerse dan niet-westerse allochtonen (respectievelijk 11 en 5 procent). Bij mannen met deeltijd-WW is het beeld andersom en zijn er juist iets meer niet-westerse dan westerse allochtonen (respectievelijk 9 en 8 procent). Wat leeftijdsverdeling betreft, komen bij vrouwen relatief vaker werknemers voor die jonger zijn dan 31 jaar of ouder zijn dan 55 jaar vergeleken met mannen.

5. Werknemers naar branche

Over de periode april 2009–april 2010 zijn de meeste deeltijd-WW-uitkeringen aangevraagd voor werknemers uit de metaalbranche, 43 procent (voor de gebruikte branche-indeling zie Technische toelichting). Andere sectoren met een relatief groot aandeel in de deeltijd-uitkeringen zijn de groot- en detailhandel (12 procent) en zakelijke dienstverlening (12 procent). Het lage aandeel vrouwen in de deeltijd-WW kan dan ook worden verklaard door het grote aandeel van de metaalbranche. Dit is namelijk een branche die gedomineerd wordt door mannen, slechts 11 procent van alle werknemers in deze branche is vrouw (CBS StatLine). Die verhouding

tussen mannen en vrouwen komt ook terug bij de deeltijd-WW'ers uit de metaalbranche. Bij andere branches die van de deeltijd-WW gebruik maken is de verdeling tussen mannen en vrouw minder scheef. Bij de branche groot- en detailhandel is dit verschil het kleinst: 37 procent van de deeltijd-WW-uitkeringen gaat naar een vrouw.

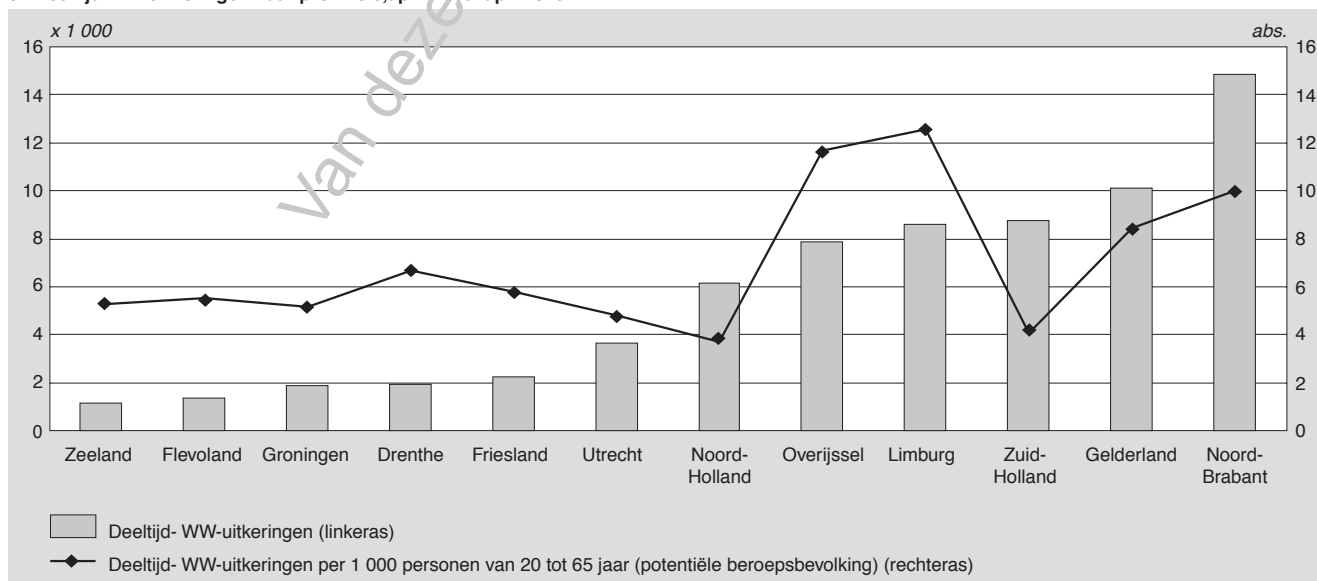
Werkgevers uit de zakelijke dienstverlening hebben het jongste personeel voor de deeltijd-WW aangemeld: ruim 72 procent van deze werknemers is jonger dan 45 jaar. De metaalbranche heeft juist relatief ouder personeel onder de deeltijd-WW gebracht: hier is het aandeel werknemers onder 45 jaar slechts 57 procent. Dit hangt naar alle waarschijnlijkheid samen met de leeftijdsverdeling van de werknemers in deze branches.

Allochtonen, een vrij kleine groep in deze regeling, komen het vaakst voor vanuit de metaalbranche. Deze groep vormt ruim 20 procent van de totale populatie deeltijd-WW-uitkeringen in deze branche, waarvan de meerderheid uit niet-westerse allochtonen bestaat. Bij andere branches is dit beeld omgedraaid: de groep niet-westerse allochtonen is een minderheid onder de allochtone populatie.

6. Regionale verdeling

De meeste deeltijd-WW-uitkeringen zijn uitgekeerd in Noord-Brabant en Gelderland. Gerelateerd aan de potenti-

3. Deeltijd-WW-uitkeringen naar provincie, april 2009–april 2010

Staat 2
Deeltijd-WW'ers naar leeftijd, geslacht, herkomst en branche, april 2009–april 2010

	Metaalbranche	Groot- en detailhandel	Zakelijke dienstverlening	Overig	Totaal
Totaal	30 070	8 390	8 410	22 300	69 170
<i>Leeftijd</i>					
15 tot 31	3 870	1 490	1 870	4 730	11 960
31 tot 46	13 160	3 980	4 220	8 800	30 160
46 tot 56	9 300	1 990	1 670	6 100	19 060
56 tot 65	3 730	920	660	2 680	7 990
<i>Geslacht</i>					
Man	27 660	5 270	5 790	19 400	58 130
Vrouw	2 400	3 110	2 620	2 900	11 030
<i>Herkomst</i>					
Autochtoon	23 930	7 290	7 280	19 160	57 660
Niet-westers allochtoon	3 330	360	420	1 540	5 660
Westers allochtoon	2 800	740	720	1 600	5 850

was vrouw. Verder bestond de groep werknemers met deeltijd-WW voor 43 procent uit 31- tot 45-jarigen en voor 28 procent uit 46- tot 55-jarigen. Werknemers jonger dan 31 of ouder dan 55 jaar zijn minder vertegenwoordigd in deze regeling, respectievelijk 17 en 12 procent. Het merendeel van de deeltijd-WW'ers is autochtoon. Niet-westerse allochtonen en westerse allochtonen vormen samen slechts 17 procent. Bij de vrouwen met deeltijd-WW gaat het om veel meer westerse dan niet-westerse allochtonen (respectievelijk 11 en 5 procent). Bij mannen met deeltijd-WW is het beeld andersom en zijn er juist iets meer niet-westerse dan westerse allochtonen (respectievelijk 9 en 8 procent). Wat leeftijdsverdeling betreft, komen bij vrouwen relatief vaker werknemers voor die jonger zijn dan 31 jaar of ouder zijn dan 55 jaar vergeleken met mannen.

5. Werknemers naar branche

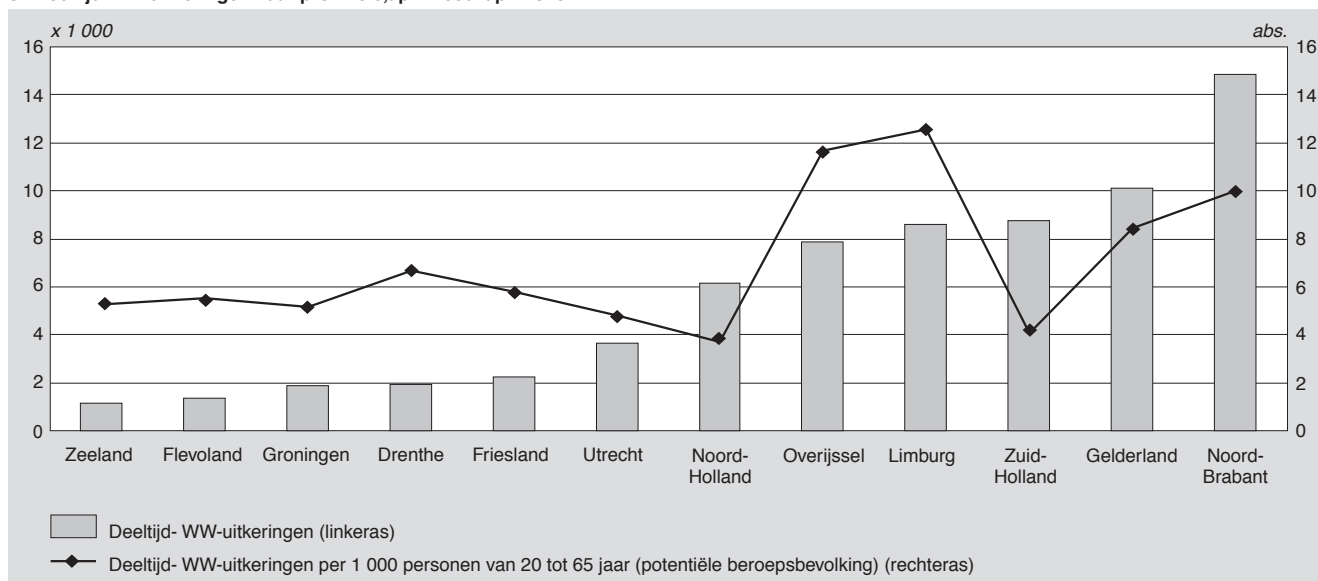
Over de periode april 2009–april 2010 zijn de meeste deeltijd-WW-uitkeringen aangevraagd voor werknemers uit de metaalbranche, 43 procent (voor de gebruikte branche-indeling zie Technische toelichting). Andere sectoren met een relatief groot aandeel in de deeltijd-uitkeringen zijn de groot- en detailhandel (12 procent) en zakelijke dienstverlening (12 procent). Het lage aandeel vrouwen in de deeltijd-WW

kan dan ook worden verklaard door het grote aandeel van de metaalbranche. Dit is namelijk een branche die gedomineerd wordt door mannen, slechts 11 procent van alle werknemers in deze branche is vrouw (CBS StatLine). Die verhouding tussen mannen en vrouwen komt ook terug bij de deeltijd-WW'ers uit de metaalbranche. Bij andere branches die van de deeltijd-WW gebruik maken is de verdeling tussen mannen en vrouw minder scheef. Bij de branche groot- en detailhandel is dit verschil het kleinst: 37 procent van de deeltijd-WW-uitkeringen gaat naar een vrouw.

Werkgevers uit de zakelijke dienstverlening hebben het jongste personeel voor de deeltijd-WW aangemeld: ruim 72 procent van deze werknemers is jonger dan 45 jaar. De metaalbranche heeft juist relatief ouder personeel onder de deeltijd-WW gebracht: hier is het aandeel werknemers onder 45 jaar slechts 57 procent. Dit hangt naar alle waarschijnlijkheid samen met de leeftijdsverdeling van de werknemers in deze branches.

Allochtonen, een vrij kleine groep in deze regeling, komen het vaakst voor vanuit de metaalbranche. Deze groep vormt ruim 20 procent van de totale populatie deeltijd-WW-uitkeringen in deze branche, waarvan de meerderheid uit niet-westerse allochtonen bestaat. Bij andere branches is dit beeld omgedraaid: de groep niet-westerse allochtonen is een minderheid onder de allochtone populatie.

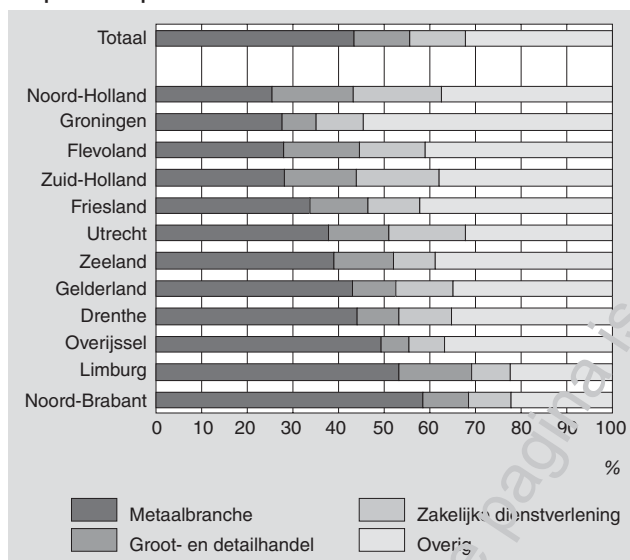
3. Deeltijd-WW-uitkeringen naar provincie, april 2009–april 2010

ele beroepsbevolking in de regio ²⁾, valt de provincie Limburg meteen op: bijna 13 personen per duizend van de potentiële beroepsbevolking is ondergebracht onder deze tijdelijke WW-regeling. Limburg wordt gevolgd door Overijssel en Noord-Brabant waar respectievelijk 12 en 10 per duizend van de potentiële beroepsbevolking gebruik hebben gemaakt van de deeltijd-WW.

Er zijn sterke regionale verschillen in het gebruik van de deeltijd-WW naar branche. Dit hangt samen met de samenstelling van het bedrijfsleven per provincie. De metaalbranche is sterk vertegenwoordigd in Noord-Brabant, Overijssel en Limburg (CBS, StatLine), wat zich naar de cijfers over de deeltijd-WW vertaalt. Het aandeel deeltijd-WW-uitkeringen dat naar werknemers uit de metaalbranche gaat in deze provincies, is ongeveer 50 procent. In de Randstadprovincies is er meer variatie over de verschillende branches. Deze regionale verschillen en het groot aandeel van de metaalbranche in het totaal aantal deeltijd-WW-uitkeringen, vertaalt zich ook in een groter aandeel mannelijke deeltijd-WW'ers in zuidelijke provincies en een relatief groter aandeel vrouwen in Zuid- en Noord-Holland.

4. Deeltijd-WW-uitkeringen naar branche en provincie, april 2009–april 2010

7. Uitstroom uit de regeling

Inmiddels hebben van de 69 duizend deeltijd-WW'ers bijna 34 duizend werknemers de regeling verlaten. Bijna de helft (47 procent) van alle beëindigingen gebeurde binnen een half jaar na de instroom. Van het resterende deel van de beëindigingen vond 14 procent plaats tussen de zes en zeven maanden, 13 procent tussen de zeven en acht maanden en 26 procent tussen de acht en negen maanden na de instroom. Deze gegevens indiceren een hoge dynamiek binnen de deeltijd-WW-regeling. Dit is niet verwonderlijk, want de deeltijd-WW zou een zeer beperkte gebruiksduur moeten hebben (zie paragraaf 2).

8. Deeltijd-WW en bedrijfsleven ³⁾

Van het begin van de regeling in april 2009 tot en met april 2010 dienden 6,7 duizend bedrijven een aanvraag in

voor deeltijd-WW. Gemiddeld kwamen er in deze periode 11 werknemers per bedrijf in de deeltijd-WW. De metaalbranche heeft verreweg het hoogste gemiddeld aantal werknemers per bedrijf onder de deeltijd-WW gebracht, namelijk 26. Dit zou te maken kunnen hebben met de gemiddelde bedrijfsgrootte in deze branche. De metaalbranche kent relatief weinig bedrijven met minder dan 50 werknemers in dienst (CBS, StatLine). Vooral in de zomer van 2009 was er veel vraag naar deeltijd-WW vanuit deze branche (35 aanvragen per bedrijf). Na de zomer daalde dit echter weer. Deze daling in het gemiddeld aantal deeltijd-WW'ers per bedrijf gaat gepaard met een stijging in het aantal bedrijven in de metaalbranche dat gebruikmaakt van de regeling.

De zakelijke dienstverlening en de groot- en detailhandel vertonen ook een licht afnemend gemiddelde van het aantal werknemers in de deeltijd-WW sinds het najaar 2009. Ook hier gaat dit gepaard met een stijgend aantal bedrijven dat gebruikmaakt van de regeling. Dit kan wijzen op de eerste tekenen van herstel van de economie: het dalende gemiddelde van het aantal werknemers per bedrijf in deeltijd-WW zou het gevolg kunnen zijn van het aantrekken van het aantal orders binnen deze bedrijven. Het kan daarentegen ook zo zijn dat dit fenomeen geen voorbode van herstel van de economie is, maar eerder een teken dat de pijn van de laagconjunctuur zich aan het verschuiven is van grotere naar kleinere bedrijven. Terwijl kleinere bedrijven zich blijven aanmelden voor de deeltijd-WW als gevolg van vermindering van de bedrijfsactiviteit, trekken de wat grotere bedrijven, die eerder gebruik hebben gemaakt van de deeltijd-WW, een deel van de werknemers uit de regeling omdat de zaken beter gaan.

9. Uitgekeerde bedragen

Tot en met april 2010 is er 276 miljoen euro uitgekeerd aan uitkeringen in het kader van de deeltijd-WW-regeling. De piek van de uitgaven aan deeltijd-WW zat in oktober 2009 toen bijna 35 miljoen euro werd uitgekeerd aan deelnemers van de regeling. Terwijl de metaalbranche een aandeel van 43 procent in het aantal uitkeringen heeft, neemt het meer dan de helft in van de bedragen: 51 procent van alle uitgaven is aan werknemers uit deze branche uitgekeerd. De zakelijke dienstverlening neemt vervolgens 13 procent voor zijn rekening en de groot- en detailhandel 11 procent van de totale uitgaven. De hoogte van de deeltijd-WW-uitkering is afhankelijk van de hoogte van het loon, maar hangt ook samen met het aantal uur waarvoor men in de deeltijd-WW komt.

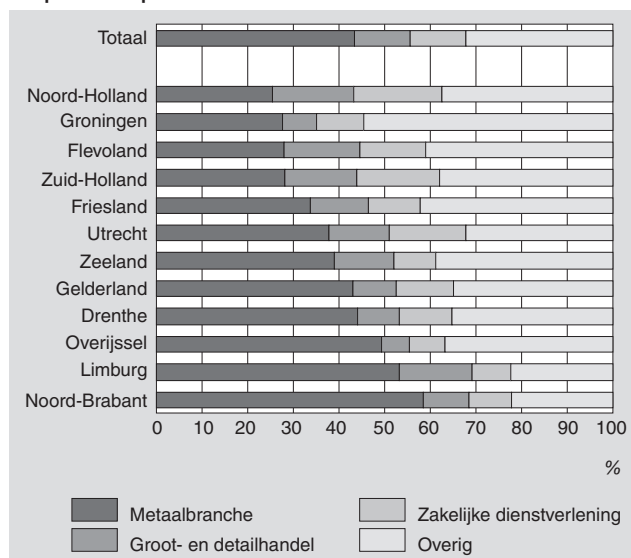
Het bedrag dat per maand wordt uitgekeerd aan de deelnemers van de deeltijd-WW daalt sinds december 2009 (met uitzondering van maart 2010). In oktober 2009 en maart 2010 is het uitgekeerde bedrag hoger dan in de periodes eromheen. Dit zou een samenspel kunnen zijn van twee factoren. Ten eerste betreffen deze maanden een vijfweekse betaalperiode in tegenstelling tot de vierweekse betaalperiodes eromheen. Ten tweede laten deze twee maanden een hogere uitstroom zien dan in de maanden eromheen. Uitstromende uitkeringen gaan vaak gepaard met een afrekening waarin vaak ook de uitbetaling van vakantiegeld zit.

6. Regionale verdeling

De meeste deeltijd-WW-uitkeringen zijn uitgekeerd in Noord-Brabant en Gelderland. Gerelateerd aan de potentiële beroepsbevolking in de regio²⁾, valt de provincie Limburg meteen op: bijna 13 personen per duizend van de potentiële beroepsbevolking is ondergebracht onder deze tijdelijke WW-regeling. Limburg wordt gevolgd door Overijssel en Noord-Brabant waar respectievelijk 12 en 10 per duizend van de potentiële beroepsbevolking gebruik hebben gemaakt van de deeltijd-WW.

Er zijn sterke regionale verschillen in het gebruik van de deeltijd-WW naar branche. Dit hangt samen met de samenstelling van het bedrijfsleven per provincie. De metaalbranche is sterk vertegenwoordigd in Noord-Brabant, Overijssel en Limburg (CBS, StatLine), wat zich naar de cijfers over de deeltijd-WW vertaalt. Het aandeel deeltijd-WW-uitkeringen dat naar werknemers uit de metaalbranche gaat in deze provincies, is ongeveer 50 procent. In de Randstadprovincies is er meer variatie over de verschillende branches. Deze regionale verschillen en het groot aandeel van de metaalbranche in het totaal aantal deeltijd-WW-uitkeringen,

4. Deeltijd-WW-uitkeringen naar branche en provincie, april 2009–april 2010

vertaalt zich ook in een groter aandeel mannelijke deeltijd-WW'ers in zuidelijke provincies en een relatief groter aandeel vrouwen in Zuid- en Noord-Holland.

7. Uitstroom uit de regeling

Inmiddels hebben van de 69 duizend deeltijd-WW'ers bijna 34 duizend werknemers de regeling verlaten. Bijna de helft (47 procent) van alle beëindigingen gebeurde binnen een half jaar na de instroom. Van het resterende deel van de beëindigingen vond 14 procent plaats tussen de zes en zeven maanden, 13 procent tussen de zeven en acht maanden en 26 procent tussen de acht en negen maanden na de instroom. Deze gegevens indiceren een hoge dynamiek binnen de deeltijd-WW-regeling. Dit is niet verwonderlijk, want de deeltijd-WW zou een zeer beperkte gebruiksduur moeten hebben (zie paragraaf 2).

8. Deeltijd-WW en bedrijfsleven³⁾

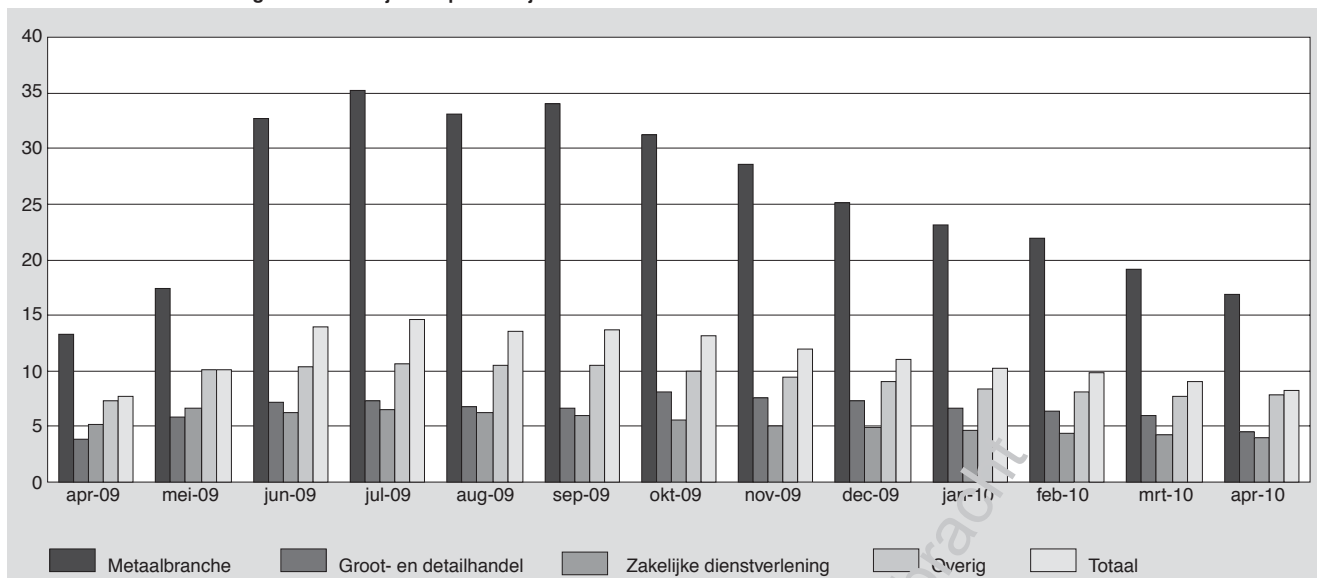
Van het begin van de regeling in april 2009 tot en met april 2010 dienden 6,7 duizend bedrijven een aanvraag in voor deeltijd-WW. Gemiddeld kwamen er in deze periode 11 werknemers per bedrijf in de deeltijd-WW. De metaalbranche heeft verreweg het hoogste gemiddeld aantal werknemers per bedrijf onder de deeltijd-WW gebracht, namelijk 26. Dit zou te maken kunnen hebben met de gemiddelde bedrijfsgrootte in deze branche. De metaalbranche kent relatief weinig bedrijven met minder dan 50 werknemers in dienst (CBS, StatLine). Vooral in de zomer van 2009 was er veel vraag naar deeltijd-WW vanuit deze branche (35 aanvragen per bedrijf). Na de zomer daalde dit echter weer. Deze daling in het gemiddeld aantal deeltijd-WW'ers per bedrijf gaat gepaard met een stijging in het aantal bedrijven in de metaalbranche dat gebruikmaakt van de regeling.

De zakelijke dienstverlening en de groot- en detailhandel vertonen ook een licht afnemend gemiddelde van het aantal werknemers in de deeltijd-WW sinds het najaar 2009. Ook hier gaat dit gepaard met een stijgend aantal bedrijven dat gebruikmaakt van de regeling. Dit kan wijzen op de eerste tekenen van herstel van de economie: het dalende gemiddelde van het aantal werknemers per bedrijf in deeltijd-WW zou het gevolg kunnen zijn van het aantrekken van het aantal orders binnen bedrijven. Het kan daarentegen ook zo zijn dat dit fenomeen geen voorbode van herstel van de economie is, maar eerder een teken dat de pijn van de laagconjunctuur zich aan het verschuiven is van grotere naar kleinere bedrijven. Terwijl kleinere bedrijven zich blijven aanmelden voor de deeltijd-WW als gevolg van verminderende bedrijfsactiviteit, trekken de wat grotere bedrijven, die eerder gebruik hebben gemaakt van de deeltijd-WW, een deel van de werknemers uit de regeling omdat de zaken beter gaan.

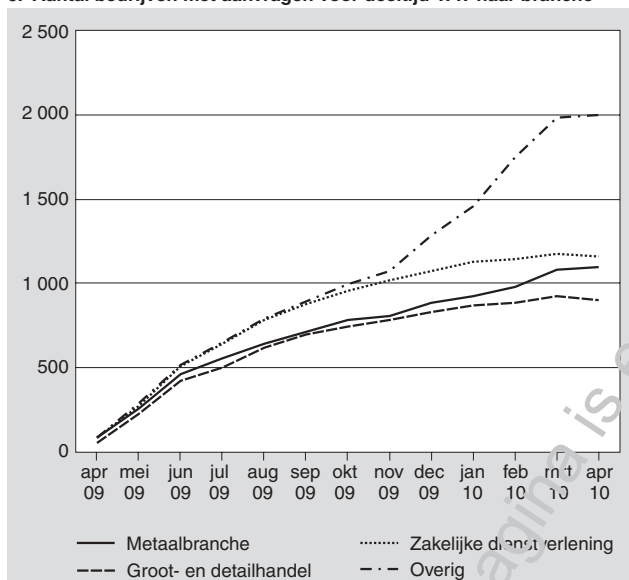
9. Uitgekeerde bedragen

Tot en met april 2010 is er 276 miljoen euro uitgekeerd aan uitkeringen in het kader van de deeltijd-WW-regeling. De piek van de uitgaven aan deeltijd-WW zat in oktober 2009 toen bijna 35 miljoen euro werd uitgekeerd aan deelnemers van de regeling. Terwijl de metaalbranche een aandeel van 43 procent in het aantal uitkeringen heeft, neemt het meer dan de helft in van de bedragen: 51 procent van alle uitgaven is aan werknemers uit deze branche uitgekeerd. De zakelijke dienstverlening neemt vervolgens 13 procent voor zijn rekening en de groot- en detailhandel 11 procent van de totale uitgaven. De hoogte van de deeltijd-WW-uitkering is afhankelijk van de hoogte van het loon, maar hangt ook samen met het aantal uur waarvoor men in de deeltijd-WW komt. Het bedrag dat per maand wordt uitgekeerd aan de deelnemers van de deeltijd-WW daalt sinds december 2009 (met uitzondering van maart 2010). In oktober 2009 en maart 2010 is het uitgekeerde bedrag hoger dan in de periodes eromheen. Dit zou een samenspel kunnen zijn van tweetal factoren. Ten eerste betreffen deze maanden een vijfweekse betaalperiode in tegenstelling tot de vierweekse betaalperiodes eromheen. Ten tweede laten deze twee

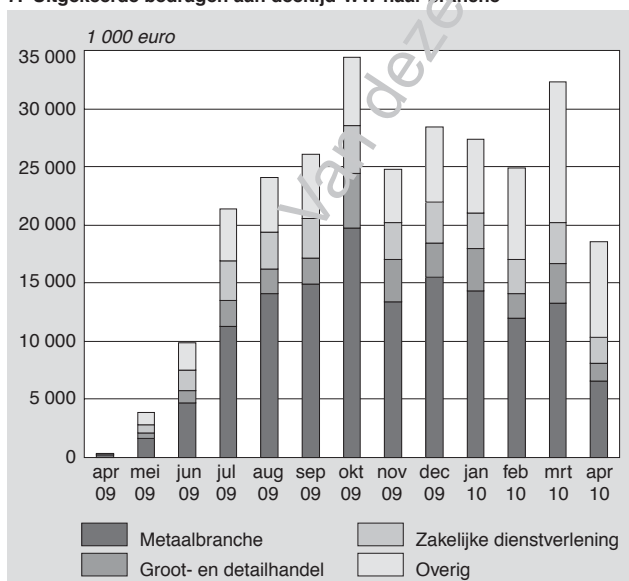
5. Gemiddeld aantal aanvragen voor deeltijd-WW per bedrijf naar branche

6. Aantal bedrijven met aanvragen voor deeltijd-WW naar branche

7. Uitgekeerde bedragen aan deeltijd-WW naar branche

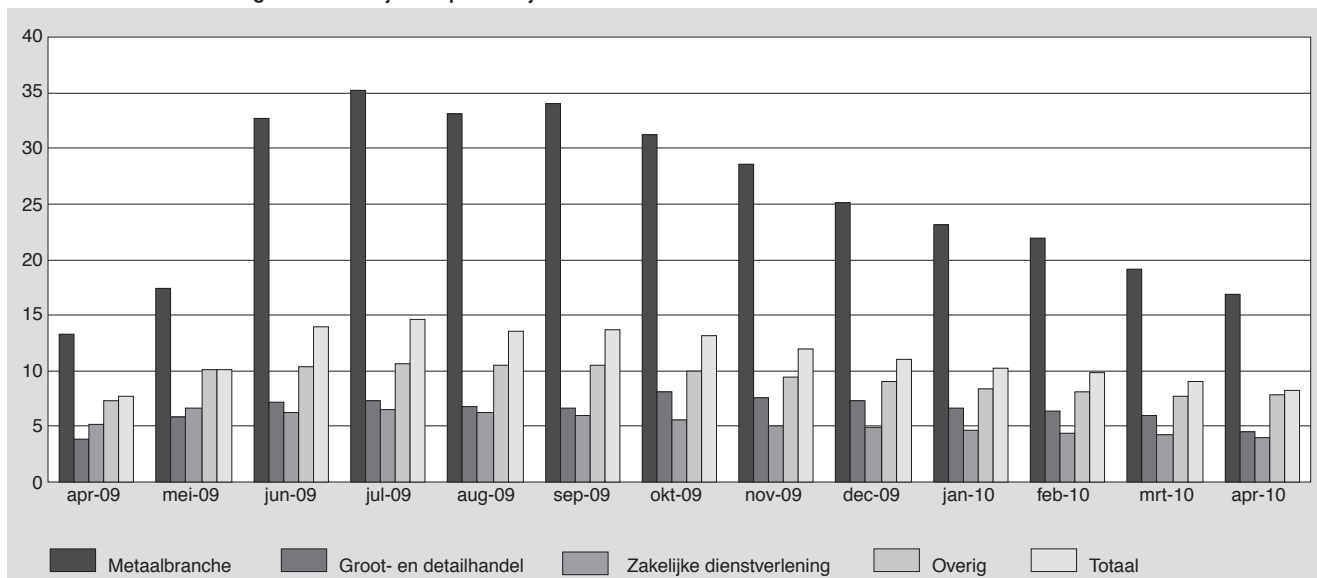
10. Samenvatting en discussie

De populariteit van de deeltijd-WW-regeling is onmiskenbaar. Werkgevers gebruiken de regeling gretig, maar inmiddels, sinds februari 2010 is het aantal uitkeringen aan het dalen. Tot en met april 2010 hebben 69 duizend werknemers een deeltijd-WW-uitkering ontvangen. De instroom in de regeling is sinds april 2010 aan het afnemen en in juni 2011 zal de laatste uitkeringsgerechtigde de regeling verlaten.

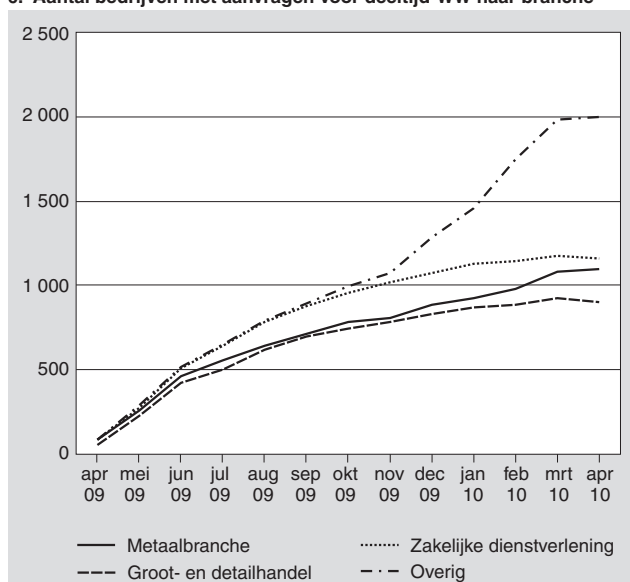
De regeling is vooral populair onder werkgevers in de metaalbranche, zakelijke dienstverlening en de groot en detailhandel (voor de gebruikte branche-indeling zie technische toelichting). De werknemers die voor deeltijd-WW worden aangemeld, zijn overwegend autochtone mannen van middelbare leeftijd. Zowel absoluut als relatief zijn er meer werknemers onder de deeltijd-WW gebracht in Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De 'grootverbruikers' zijn bedrijven die voor een groot gedeelte in de metaalindustrie werkzaam zijn, die deze provincies rijk zijn.

Tot en met april 2010 hebben 6,7 duizend bedrijven gebruik gemaakt van de deeltijd-WW, waarbij er gemiddeld 11 werknemers per bedrijf werden aangemeld. Het gemiddeld aantal toekenningen daalt per bedrijf. Dit is opmerkelijk omdat het totaal aantal bedrijven dat gebruik maakt van de regeling aan het toenemen is. Een andere trend is dat het bedrag dat per maand aan deeltijd-WW wordt uitgekeerd aan bedrijven ook een dalende lijn vertoont. Er zijn twee mogelijke verklaringen voor dit fenomeen. De eerste verklaring is dat de economie aantrekt waardoor bedrijven minder werknemers onder de deeltijd-WW brengen of werknemers voor minder uren aanmelden. Een andere verklaring is dat de pijn van de recessie verschuift van grote naar kleinere bedrijven. Door de gegevens van de deeltijd-WW te koppelen aan bedrijvenregisters met informatie over bedrijfs-grootte en andere relevante bedrijfskenmerken kan de dynamiek en mechanismen achter bovengenoemde trends aan het licht komen. De mogelijkheden om deze koppeling te maken binnen het CBS worden op dit moment nog onderzocht.

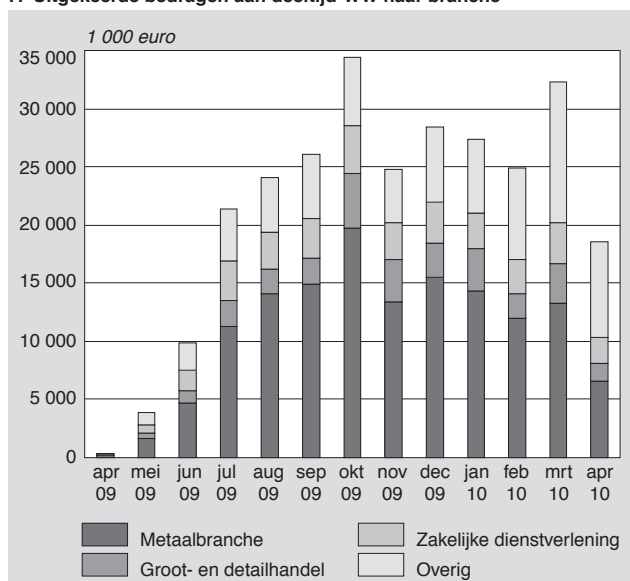
5. Gemiddeld aantal aanvragen voor deeltijd-WW per bedrijf naar branche

6. Aantal bedrijven met aanvragen voor deeltijd-WW naar branche

7. Uitgekeerde bedragen aan deeltijd-WW naar branche

maanden een hogere uitstroom zien dan in de maanden eromheen. Uitstromende uitkeringen gaan vaak gepaard met een afrekening waarin vaak ook de uitbetaling van vakantiegeld zit.

10. Samenvatting en discussie

De populariteit van de deeltijd-WW-regeling is onmiskenbaar. Werkgevers gebruiken de regeling gretig, maar inmiddels, sinds februari 2010 is het aantal uitkeringen aan het dalen. Tot en met april 2010 hebben 69 duizend werknemers een deeltijd-WW-uitkering ontvangen. De instroom in de regeling is sinds april 2010 aan het afnemen en in juni 2011 zal de laatste uitkeringsgerechtigde de regeling verlaten.

De regeling is vooral populair onder werkgevers in de metaalbranche, zakelijke dienstverlening en de groot en detailhandel (voor de gebruikte branche-indeling zie technische toelichting). De werknemers die voor deeltijd-WW worden aangemeld, zijn overwegend autochtone mannen van middelbare leeftijd. Zowel absoluut als relatief zijn er meer werknemers onder de deeltijd-WW gebracht in Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De 'grootverbruikers' zijn bedrijven die voor een groot gedeelte in de metaalindustrie werkzaam zijn, die deze provincies rijk zijn.

Tot en met april 2010 hebben 6,7 duizend bedrijven gebruik gemaakt van de deeltijd-WW, waarbij er gemiddeld 11 werknemers per bedrijf werden aangemeld. Het gemiddeld aantal toekenningen daalt per bedrijf. Dit is opmerkelijk omdat het totaal aantal bedrijven dat gebruik maakt van de regeling aan het toenemen is. Een andere trend is dat het bedrag dat per maand aan deeltijd-WW wordt uitgekeerd aan bedrijven ook een dalende lijn vertoont. Er zijn twee mogelijke verklaringen voor dit fenomeen. De eerste verklaring is dat de economie aantrekt waardoor bedrijven minder werknemers onder de deeltijd-WW brengen of werknemers voor minder uren aanmelden. Een andere verklaring is dat de pijn van de recessie verschuift van grote naar kleinere bedrijven. Door de gegevens van de deeltijd-WW te kop-

Een andere interessante uitkomst van dit onderzoek is een hoge dynamiek binnen de deeltijd-WW-regeling. In de periode tot en met april 2010 hebben van de 69 duizend deeltijd-WW'ers bijna 34 duizend werknemers de regeling verlaten. Het is echter zeer interessant om deze werknemers met beëindigde deeltijd-WW-uitkering te blijven volgen. Hierdoor kunnen de vragen over de effecten van de deeltijd-WW regeling worden beantwoord. Blijven deze werknemers behouden voor de arbeidsmarkt of worden ze na de beëindiging van de regeling alsnog ontslagen? Blijven de werknemers die actief zijn op de arbeidsmarkt bij dezelfde werkgevers of zijn ze inmiddels van baan veranderd en indien het laatste het geval is: wanneer heeft deze overgang zich voorgedaan? Hoe verloopt het veranderen van baan van de ontslagen werknemers? Deze vragen kunnen op dit moment nog niet beantwoord worden. Ten eerste is hiervoor nog geen recente informatie beschikbaar. Ten tweede is deze groep nog te 'jong' om van een evaluatie te kunnen spreken. Veel toegekende deeltijd-WW-uitkeringen lopen nog steeds: de maximale looptijd bedraagt immers 65 maanden. Daarnaast blijft de totale populatie personen die van de deeltijd-WW gebruik hebben gemaakt, groeien. De antwoorden op de bovenstaande vragen zijn echter essentieel voor beleidsmakers om het beleid op dit terrein te beoordelen. Een vervolgonderzoek naar deze regeling is dan ook zeer wenselijk om helderheid te bieden op de vragen vanuit de maatschappij omtrent dit thema.

Technische toelichting

Bronbestanden

WW- en deeltijd-WW-cijfers zijn afkomstig uit bestanden die beschikbaar zijn gesteld aan het CBS door het Uitvoeringeninstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Deze bestanden bevatten gegevens over personen aan wie een (deeltijd-)WW-uitkering werd toegekend, die een (deeltijd-)WW-uitkering ontvingen of van wie de (deeltijd-)WW-uitkering werd beëindigd. Omdat mensen meer dan een dienstbetrekking kunnen hebben, kunnen mensen ook meer dan een (deeltijd-)WW-uitkering ontvangen. Elke (deeltijd-)WW-uitkering wordt dan aangemerkt als een statistiekgeval. In voorkomende situaties zullen deze mensen dan ook meer dan een keer voorkomen.

Branche

De branche-indeling gebruikt in dit artikel is conform de UWV-sectorindeling en is als volgt samengesteld:

- Metaalbranche bestaat uit UWV-sectoren:
 - 010 Metaalindustrie
 - 011 Elektrotechnische industrie
 - 012 Metaal- en technische bedrijfstakken

- Groot en detailhandel bestaat uit UWV-sectoren:
 - 017 Detailhandel en ambachten
 - 041 Groothandel I
 - 042 Groothandel II
- Zakelijke dienstverlening bestaat uit UWV-sectoren:
 - 043 Zakelijke dienstverlening I
 - 044 Zakelijke dienstverlening II
 - 045 Zakelijke dienstverlening III
- Overig: bestaat uit alle overige UWV-sectoren.

Werkgevers/bedrijven

Het aantal werkgevers en/of bedrijven is in dit artikel afgeleid van het kenmerk 'werkgeversnummer' afkomstig uit de UWV-bestanden. Dit kenmerk is samengesteld door het UWV in het kader van sociale verzekeringen en wijkt af van de definitie van werkgever/bedrijf die gehanteerd wordt in andere CBS-publicaties.

Bronnen

UWV Kwartaalverkenning 2010-1, Kenniscentrum UWV, januari 2010.

Besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 14 juli 2009, nr. IVV/II/2009/16262, tot wijziging van het Besluit deeltijd-WW tot behoud van vakkrachten in verband met wederopenstelling onder verfiijning van de voorwaarden (Besluit wederopenstelling deeltijd-WW) Staatscourant 2009 nr. 10813, 17 juli 2009.

CBS StatLine, Banen van werknemers; economische activiteit en geslacht.

CBS StatLine, Bedrijven; vestigingen naar economische activiteit en regio, SBI'93.

CBS StatLine, Bedrijven; naar grootte, rechtsvorm, SBI 2008.

ANP-bericht, 'Donner ziet geen fraude met deeltijd-WW', 9 september 2009.

Noten in de tekst

- ¹⁾ De bijzondere regeling werktijdverkorting was bedoeld voor bedrijven die te maken hadden met een zware en acute daling van de omzet als gevolg van de crisis. Met ingang van 21 maart 2009 is de regeling gesloten (bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid).
- ²⁾ Potentiële beroepsbevolking is gedefinieerd als alle personen tussen 20 en 65 jaar.
- ³⁾ Voor definitie en beschrijving van de berekening van het aantal bedrijven (c.q. werkgevers) zie Technische toelichting.

pelen aan bedrijvenregisters met informatie over bedrijfs-grootte en andere relevante bedrijfskenmerken kan de dynamiek en mechanismen achter bovengenoemde trends aan het licht komen. De mogelijkheden om deze koppeling te maken binnen het CBS worden op dit moment nog onderzocht.

Een andere interessante uitkomst van dit onderzoek is een hoge dynamiek binnen de deeltijd-WW-regeling. In de periode tot en met april 2010 hebben van de 69 duizend deeltijd-WW'ers bijna 34 duizend werknemers de regeling verlaten. Het is echter zeer interessant om deze werknemers met beëindigde deeltijd-WW-uitkering te blijven volgen. Hierdoor kunnen de vragen over de effecten van de deeltijd-WW regeling worden beantwoord. Blijven deze werknemers behouden voor de arbeidsmarkt of worden ze na de beëindiging van de regeling alsnog ontslagen? Blijven de werknemers die actief zijn op de arbeidsmarkt bij dezelfde werkgevers of zijn ze inmiddels van baan veranderd en indien het laatste het geval is: wanneer heeft deze overgang zich voorgedaan? Hoe verloopt het veranderen van baan van de ontslagen werknemers? Deze vragen kunnen op dit moment nog niet beantwoord worden. Ten eerste is hiervoor nog geen recente informatie beschikbaar. Ten tweede is deze groep nog te 'jong' om van een evaluatie te kunnen spreken. Veel toegekende deeltijd-WW-uitkeringen lopen nog steeds: de maximale looptijd bedraagt immers 65 maanden. Daarnaast blijft de totale populatie personen die van de deeltijd-WW gebruik hebben gemaakt, groeien. De antwoorden op de bovenstaande vragen zijn echter essentieel voor beleidsmakers om het beleid op dit terrein te beoordelen. Een vervolgonderzoek naar deze regeling is dan ook zeer wenselijk om helderheid te bieden op de vragen vanuit de maatschappij omtrent dit thema.

Technische toelichting

Bronbestanden

WW- en deeltijd-WW-cijfers zijn afkomstig uit bestanden die beschikbaar zijn gesteld aan het CBS door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Deze bestanden bevatten gegevens over personen aan wie een (deeltijd-)WW-uitkering werd toegekend, die een (deeltijd-)WW-uitkering ontvingen of van wie de (deeltijd-)WW-uitkering werd beëindigd. Omdat mensen meer dan een dienstbetrekking kunnen hebben, kunnen mensen ook meer dan een (deeltijd-)WW-uitkering ontvangen. Elke (deeltijd-)WW-uitkering wordt dan aangemerkt als een statistiekgeval. In voorkomende situaties zullen deze mensen dan ook meer dan een keer voorkomen.

Branche

De branche-indeling gebruikt in dit artikel is conform de UWV-sectorindeling en is als volgt samengesteld:

- Metaalbranche bestaat uit UWV-sectoren:
 - 010 Metaalindustrie
 - 011 Elektrotechnische industrie
 - 012 Metaal- en technische bedrijfstakken

- Groot en detailhandel bestaat uit UWV-sectoren:
 - 017 Detailhandel en ambachten
 - 041 Groothandel I
 - 042 Groothandel II
- Zakelijke dienstverlening bestaat uit UWV-sectoren:
 - 043 Zakelijke dienstverlening I
 - 044 Zakelijke dienstverlening II
 - 045 Zakelijke dienstverlening III
- Overig: bestaat uit alle overige UWV-sectoren.

Werkgevers/bedrijven

Het aantal werkgevers en/of bedrijven is in dit artikel afgeleid van het kenmerk 'werkgeversnummer' afkomstig uit de UWV-bestanden. Dit kenmerk is samengesteld door het UWV in het kader van sociale verzekeringen en wijkt af van de definitie van werkgever/bedrijf die gehanteerd wordt in andere CBS-publicaties.

Bronnen

UWV Kwartaal verkenning 2010-1, Kenniscentrum UWV, januari 2010.

Besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 14 juli 2009, nr. IVV/1/2009/16262, tot wijziging van het Besluit deeltijd-WW tot behoud van vakkrachten in verband met wederopenstelling onder verfijsing van de voorwaarden (Besluit wederopenstelling deeltijd-WW) Staatscourant 2009 nr. 10813, 17 juli 2009.

CBS StatLine, Banen van werknemers; economische activiteit en geslacht.

CBS StatLine, Bedrijven; vestigingen naar economische activiteit en regio, SBI'93.

CBS StatLine, Bedrijven; naar grootte, rechtsvorm, SBI 2008.

ANP-bericht, 'Donner ziet geen fraude met deeltijd-WW', 9 september 2009.

Noten in de tekst

- ¹⁾ De bijzondere regeling werktijdverkorting was bedoeld voor bedrijven die te maken hadden met een zware en acute daling van de omzet als gevolg van de crisis. Met ingang van 21 maart 2009 is de regeling gesloten (bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid).
- ²⁾ Potentiële beroepsbevolking is gedefinieerd als alle personen tussen 20 en 65 jaar.
- ³⁾ Voor definitie en beschrijving van de berekening van het aantal bedrijven (c.q. werkgevers) zie Technische toelichting.